మరో తాబేలు - కుందేలు

అనగనగా ఓ ఊరు. ఆ ఊళ్ళో ఓ బడి. ఆ బడిలో నేను చేరిన సంవత్సరమే నిత్యం ఉరఫ్ నిత్యానంద్ చేరాడు.

గిల్లి కజ్జాలతో మొదలైన మా సహవాసం స్నేహంగా రూపుదిద్దుకోవడానికి ఎన్నో రోజులు పట్టలేదు. అప్పుడు మొదలైన మా స్నేహం ఇంకా కొనసాగుతోంది.

నిత్యం చాలా చురుకైన వాడు దూకుడుగాడు. డిబేటింగులో వ్యాసరచనలో అతనిదే పైచేయి. అలాగే ఆటల్లోనూ నాకంటే ముందుండేవాడు. చదువులో మాత్రం నాకే అతనికంటే ఎక్కువ మార్కులు వచ్చేవి.

మంచి ఉద్యోగానికి సోపానం డిగ్రీలో మంచి ర్యాంకు అనే సిద్ధాంతం జీర్ణించుకోవడం వల్ల నా ధ్యాస చదువుపైనే ఉండేది. నేను నిత్యంతో తప్ప వేరే వాళ్ళతో కలిసేవాణ్ణి కాదు. నిత్యం మాత్రం అందరితో కలుపుగోలుగా ఉంటూ చదువేతర కార్యకలాపాల్లో చురుకైన పాత్ర పోషించేవాడు. కాలేజీ ఎన్నికల్లో సాహిత్య సెక్రటరీగా ఏకగ్రీవంగా నెగ్గేవాడు. ఓ సంవత్సరం జనరల్ సెక్రటరీగా కూడా ఎంపికయ్యాడు. మంచి కార్యక్రమాలు నిర్వహించి అందరి మన్ననలను అందుకున్నాడు. పరీక్షలకు కొన్ని రోజుల ముందు చదువుపై దృష్టిసారించి ఎదో గట్టెక్కేవాడు.

మా డిగ్రీ ఫలితాలు వచ్చిన రోజు నాకు బాగా జ్ఞాపకం. స్వీటు డబ్బా తీసుకుని నిత్యం మా ఇంటికి వచ్చాడు.

"హార్థిక అభినందనలురా సత్యం! నేను నీ క్లాసుమేటైనందుకు చాలా గర్విస్తున్నాను. నువ్వు మన కాలేజీకి ఫస్ట్‌వచ్చి, జిల్లాలో కూడా మంచి ర్యాంకు సంపాదించి మన కాలేజీ పేరు నిలబెట్టావు. సాయంత్రం కాలేజీలో నీ అభినందన సభ ఏర్పాటు చేశాము. తప్పక రావాలి."

"నిత్యం! నీకే క్లాసు వచ్చిందేమిటి? దానికేనా ఈస్వీటు" మానాన్న నిత్యాన్ని పలకరించారు.

"నాదేముంది బాబాయ్? జనతా క్లాసుగాణ్ణి. మన సత్యం కాలేజి ఫస్టు వచ్చిందానికి అభినందనగా ఈ స్వీటు. సాయంత్రం సన్మానసభకి మీరూ రండి. ఇక ఉంటాను. సభ ఏర్పాట్లు చూడాలి" నిత్యం పరుగుతీశాడు!

ఆనాటి సభలో నా స్పందన నాకిప్పటికీ జ్ఞాపకం. "సభకు నమస్కారం. నేను మొదటి తరగతిలో ఓ పాఠం చదివాను. కుందేలు - తాబేలు పరుగు పందెం కథ. అలా చదివి వదిలేయక దాన్ని నా హృదయములో పదిల పరుచుకున్నాను. నిలకడ, నిదానం ఎప్పుడూ గెలుస్తాయి. నా మనసులో నాటుకుపోయిన శిలాశాసనం. నన్నంతా 'తాపీ మేస్త్రీ' అంటారు. అయినానేను ఖాతరు చేయను. నా గమ్యం నిర్ధారించుకున్నాను. నా చదువుకి ప్రణాళిక వేసుకున్నాను. ఆ దిశగా అడుగులు వేశాను. విజయం వరించింది. ప్రభుత్వ సంస్థలో ఉద్యోగం సంపాదించాలనే నా గమ్యానికి నేను చేరువలో ఉన్నానని చెప్పడానికి సంతోషిస్తున్నాను. ఓ పెద్ద ప్రభుత్వ బ్యాంకులో ఎంపికయ్యాను. డిగ్రీ ఫలితాలొచ్చాయి కాబట్టి ఓ వారం రోజుల్లో ఉద్యోగంలో చేరతాను." చప్పట్లు మారుమ్రోగాయి. "నా సోదర విద్యార్థులకు నేను చెప్పేదొక్కటే. గమ్యం నిర్ధారించుకోండి. దాన్ని చేరడానికి గట్టి కృషి చేయండి విజయం మీ పరమౌతుంది." కరతాళ ధ్వనులతో అందరూ తమ హర్షం వెలిబుచ్చారు.

"రావోయ్ సత్యప్రసాదూ రా! మొత్తం మీద మన ఊరు పేరు నిలబెట్టావు. నీ జీవితంలో ఇలాగే విజయాలు సాధించు" మర్నాడు నిత్యం వాళ్ళింటికి వెళ్ళిన నాకు, వాళ్ళమ్మగారు స్వాగతం పలికారు.

"ధన్యవాదాలమ్మగారూ! నిత్యం ఉన్నాడా?"

"తన గదిలో ఉన్నాడు పద. నేను టిఫినూ, టీ తీసుకొస్తాను"

"అరె! వాటె సర్‌ప్రైజ్! ఈ రోజు నా గది పావనమైంది"

నిత్యం స్పందన.

"నాకు, నేననుకున్న ఉద్యోగం వచ్చింది. నీసంగతేంటి." నిత్యాన్నడిగాను.

"ఏముందీ? మన తెలివికి, నా మార్కులకు నీలా గవర్నమెంట్ జాబ్ రాదు గానీ, ఏదో ప్రైవేట్ ఉద్యోగం చూసుకుంటాను. నువ్వు 'అందని ద్రాక్ష పుల్లన' అన్నా సరే గానీ, నాకు ప్రభుత్వోద్యోగం అంటేనే ఎలర్జీ. అది బతకడానికి పనికొస్తుందేమో గాని జీవించడానికి కాదు. అడ్డదార్లు తొక్కితే తప్ప మన అవసరాలు తీర్చుకోలేము. సౌకర్యాలు అమర్చుకోలేము. మన ఆశయాలు నెరవేర్చుకోలేము. పది నుండి ఆరు ఉద్యోగంలో నేను ఇమడలేను, భుక్తికి మార్గమొక్కటే నా గమ్యం కాదు. జీవితంలో ఏదో సాధించాలి. మనతోపాటు నలుగురికుపయోగపడే పని చేయాలి. బతుకుదెరువుకు ముందో ఉద్యోగంలో చేరి ఆ తర్వాత ఆలోచిస్తాను" నిత్యం కళ్ళల్లో మెరుపు ఏదో సాధించాలనే దృఢనిశ్చయం.

నాకు తాబేలు - కుందేలు కథ మళ్ళీ జ్ఞప్తికి వచ్చింది. నిత్యంలో కుందేలు కనిపించింది. అతనిది ఆచరణ సాధ్యం కాని ఆశయమనిపించింది. పైకి మాత్రం "విష్‌యూ ఆల్ ది బెస్ట్" చెప్పి వీడ్కోలు తీసుకున్నాను.

నేను బ్యాంకులో చేరాను. బ్యాంకు పరీక్షలు పాసై ఆఫీసరయ్యాను. ఆ తర్వాత పూజతో పెళ్ళి. పెళ్ళికి నిత్యం రాలేదు, కాని బెంగుళూరు నుంచి కొరియర్ ద్వారా బహుమతి పంపాడు. అక్కడ ఓ ప్రైవేట్ కంపెనీలో చేస్తున్నానని రాశాడు. మా దంపతులను బెంగుళూరు ఆహ్వానించాడు. నాకు మన రాష్ట్రంలోనే సుఖం. హనీమూన్‌కి అరకు వెళ్ళాం. ఆనందించాం.

❂❂❂

బ్యాంకు ఆఫీసరుగా ఎంతో బాధ్యత. ప్రతిమూడు సంవత్సరాలకు బదిలీలు. మేనేజరుగా ప్రమోషనొచ్చింది. మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలోని గద్వాలలో పోస్టింగిచ్చారు. వెనుకబడ్డ జిల్లాలోని వెనుకబడ్డ ప్రాంతంలో పనిచేయడం చాలెంజ్‌గా తీసుకున్నాను. అక్కడి ప్రజలకు, ముఖ్యంగా చేనేత కార్మికుల కొరకు ప్రత్యేక పథకం రూపొందించి మా డివిజనల్ మేనేజరు అనుమతితో వాటిని అమలుపర్చాను. నలుగురు నన్ను తలుచుకోసాగారు. ప్రజాదరణ లభించింది. నా ఛాతీ పొంగింది. ఇంకా ఉత్సాహంగా పని చేశాను. టార్గెట్లను అధిగమించాను. ఫలితంగా మరో ప్రమోషను. ఈసారి ఉత్తరప్రదేశ్‌లో పోస్టింగిచ్చారు. ఒకటేమో దూరం, ఆ తర్వాత అక్కడి గూండారాజ్ గురించి విన్న సంగతులు. నా కాళ్ళకు బంధం వేశాయి. పరుగెత్తి పాలు త్రాగే కన్నా ఉన్న ఊళ్లో మంచి నీళ్ళతో సరిపుచ్చుకున్నాను. ప్రమోషను తృణీకరించి మన రాష్ట్రంలోనే ఉండి పోయాను.

❂❂❂

నేను శ్రీకాకుళం బ్రాంచిలో ఉన్నప్పుడు ఓ శుభలేఖ వచ్చింది. చూస్తే అది నిత్యం పెళ్ళి పత్రిక! అప్పటికి మా పెద్దబ్బాయికి పది సంవత్సరాలు! పెళ్ళి ఇందోర్‌లో. నిత్యంను కలిసి పది సంవత్సరాల పైనే అయింది. అతను ప్రతి ఉగాదికి క్రమం తప్పకుండా శుభాకాంక్షలు పంపుతుండేవాడు. ప్రతిసారి ఓ కొత్త చోటు నుండి పోస్ట్ చేసేవాడు. 'అతని జీవితంలో పరుగే తప్ప నిలకడ లేదు గదా!" అని నవ్వుకునే వాణ్ణి. ఇప్పుడు పెళ్ళి చేసుకుంటున్నాడు, కాబట్టి స్థిరపడుతాడని ఆశ !

"అన్నయ్య గారి పెళ్ళికి వెళ్దామండి" మా ఆవిడ మారాం. రెండు మూడుసార్లే కలిసింది కాని నిత్యం అంటే మమకారం పెంచుకుంది. నిత్యం మాటల గారడీ అది! నాకు ఎల్.టి.సి. కూడా డ్యూ ఉంది. పిల్లల స్కూలు సెలవులు కలిసి వచ్చాయి. ఇందోర్‌తో పాటు మధ్యప్రదేశ్‌లోని చుట్టుప్రక్కల ప్రాంతాలు చుట్టిరావచ్చు. పది రోజులు సెలవు పెట్టి, అన్ని రిజర్వేషన్లు చేసుకుని పెళ్ళికి బయలుదేరాము. మమ్మల్ని చూసిన నిత్యం కళ్ళల్లో ఆశ్చర్యానందం! నేనొస్తానని ఊహించనట్టున్నాడు. మాకు ప్రత్యేక బస ఏర్పాటు చేశాడు. మా రాక నిత్యం తల్లిని చాలా ఆనందపర్చింది. అంత లేటు వయసులోనైనా నిత్యం పెళ్ళికి ఒప్పుకున్నందుకు సంతోషపడింది. నిత్యం జీవిత విశేషాలు క్లుప్తంగా చెప్పింది.

వధువు వాళ్ళది విజయనగరం జిల్లా, కాని దాదాపు మూడు దశాబ్దాలుగా వారు ఇందోర్ లోనే ఉంటున్నారు. నిత్యం అక్కడి ఓ ఎగుమతి, దిగుమతి కంపెనీలో భాగస్వామిగా ఉన్నాడు. ఆ కంపెనీలోనే వధువు 'తార' పరిచయమైంది. భాషలు కలవడంతో మనసులు కూడా కలిశాయి. కులాలు వేరైనా అవి పెళ్ళికి అడ్డంకి కాలేదు. ముప్పైయేళ్ళ తార, ముప్పైఆరేళ్ళ నిత్యానికి సరిజోడి అనిపించింది.

బెంగుళూరు, ఢిల్లీ, కలకత్తా, భువనేశ్వర్, భోపాల్, ఇందోర్ ఇదీ నిత్యం పొట్ట చేతపట్టుకుని తిరిగిన ప్రదేశాలు, ఇక్కడైనా నిలకడగా ఉంటాడో లేడో వేచి చూడాల్సిందే. నిత్యం వాళ్ళమ్మగారు ముగించారు.

"చూశారా? మా అన్నయ్య ఎన్ని ఊళ్ళ నీళ్ళు తాగారో? అందుకే ఆయనలో ఆత్మవిశ్వాసం, చురుకుదనం. మీరూ ఉన్నారు ఎందుకూ? మన రాష్ట్రాన్ని పట్టుకుని వేళ్ళాడడానికి తప్ప. ప్రమోషను పై పరాయి రాష్ట్రం వెళ్ళుంటే ఈ పాటికి మరో రెండు మెట్లు ఎక్కేవారు. దాంతో మన హోదా కూడా పెరిగేది. విమానాల్లో తిరిగే వాళ్ళం." నా మనసులో 'తాబేలు' మెదిలింది. చిరునవ్వే నా సమాధానం. పూజ ఉడుక్కుంది.

నిత్యం పెళ్ళి ఘనంగా జరిగింది. మధ్యప్రదేశ్ చుట్టి మేము మాగూటికి క్షేమంగా తిరిగి వచ్చాము.

ooo

కాలక్రమంలో కొన్నేళ్ళు గడిచాయి. నేను ఖమ్మం శాఖకి ఎకౌంటెంట్ గా బదిలీ అయ్యాను. ప్రమోషన్లు కాదనడంతో మానేజరు నుండి ఎక్కౌంటెంట్‌కి మార్చారు. ఓ పదేళ్ళు మానేజరుగా ఆధిపత్యం చలాయించిన నేను, ఓ పెద్దశాఖలో ఇంకో పెద్ద మానేజరు పంచన ఊడిగం చేయాల్సి వచ్చింది. 'జీతం తగ్గలేదుగాని బాధ్యతలు తగ్గాయి' అని నన్ను నేను ఊరడించుకున్నాను. మా అమ్మాయి పెళ్ళికుదిరింది. పెళ్ళికి నిత్యం కుటుంబంతో సహా వచ్చాడు. వాళ్ళమ్మ నిత్యం గురించి మరిన్ని విశేషాలు చెప్పింది.

నిత్యం అప్పుడు ముంబయిలో ఉన్నాడు. సొంతంగా గార్మెంట్ ఫాక్టరీ పెట్టాడు. అమ్మాయి పుట్టగానే కుటుంబ నియంత్రణ ఆపరేషను చేయించుకున్నాడు. కనీసం ఇద్దరు పిల్లలు, వారు ఆడైనా, మగైనా లేకపోతే ఎలా? అని పాపం వాళ్ళమ్మ తెగబాధపడ్డారు. నిత్యాన్ని నిలదీస్తే చిరునవ్వే అతని సమాధానం.

ooo

ఇంకొంత కాలం గడిచింది. నేను పదవీ విరమణ చేసి భాగ్యనగరంలో స్థిర పడ్డాను. అబ్బాయి అక్కడే ఓ సాఫ్ట్‌వేర్ కంపెనీలో ప్రోగ్రామర్‌గా చేస్తున్నాడు. డాక్టరు చదివిన మా అమ్మాయి తన ఇంజనీయరు భర్తతో అమెరికాలో కాపురం చేస్తోంది. పెన్షను, బ్యాంకు వడ్డీ, ఇళ్ళ అద్దె, జీవితం సాఫీగా గడుస్తోంది. సిటీ సెంట్రల్ లైబ్రరీ, త్యాగరాయగానసభ, రవీంద్రభారతి మొదలగు చోట్ల జరిగే సాహితీ సమావేశాలకు, సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలకు హాజరయ్యే వెసులుబాటు కల్గుతోంది. శిధిలమైపోయిన నా అభిరుచులకు ప్రాణం వచ్చింది. ఆ మధ్యలో నిత్యం నుండి ఆహ్వానం. ముంబయికి వంద కిలోమీటర్ల దూరంలో తను స్థాపించిన వృద్ధాశ్రమానికి రమ్మని మరీమరీ కోరాడు.

పూజ ఎగిరి గంతేసింది. (ఆ వయసులో గంతులెలా వేసిందబ్బా? అని ఆశ్చర్యం వద్దు. అది నిజం) ఆ నెపంతో ముంబయిలోని తన నేస్తంతో ఓ వారం రోజులు గడపొచ్చుని సంబరపడింది. సెలవుల ప్రసక్తి లేకపోవడంతో కాదనేందుకు కారణం దొరకలేదు. నాకూ నిత్యంతో కొన్ని రోజులు గడపాలని ఉంది. పూజ, నేను ముంబయి బయలుదేరాము. నిత్యం వాళ్ళ కంపెనీ గెస్ట్‌హౌస్‌లో మా బస ఏర్పాటయింది. పోవై

నుండి ముంబయి దర్శనానికి వీలుగా ఓ కారు కూడా ఏర్పాటు చేశాడు నిత్యం. ముంబయిని సావకాశంగా చూసే అవకావం కల్గింది. ముంబయి గురించి విన్న కొన్ని అపోహలు తొలిగిపోయాయి. పూజ, వాళ్ళ నేస్తం ఇంట్లో రెండురోజులున్నది. నేను నిత్యం కంపెనీని దగ్గరగా చూశాను. ఆ వ్యవహారాలు చూసి, విని అవాక్కయ్యాను. అతని గార్మెంట్ ఫ్యాక్టరీ అమ్మకాలు సాలుకు అయిదు వందల కోట్ల రూపాయలు. నికర లాభం వందకోట్లు! వారి ఉత్పత్తులు ప్రపంచం నలుమూలలా ఎగుమతి చేయబడ తాయి. రెడీమేడ్ దుస్తుల ప్రముఖ బ్రాండ్‌లన్నీ వాళ్ళ ఫ్యాక్టరీలో తయారౌతాయి. కంపెనీ వ్యవహారాలు ఓ కొలిక్కి తెచ్చి పగ్గాలు తన అమ్మాయి, అల్లుడికి ఇచ్చాడు.

తన ఆశయాలకు తగ్గట్టుగా వృద్ధాశ్రమం నెలకొల్పాడు నిత్యం. నాసిక్ హైవేలో షాపూర్ దగ్గర పది ఎకరాల విస్తీర్ణంలో అన్ని ఆధునిక వసతులతో యాభైపోర్షన్లు కట్టాడు. భవిష్యత్తులో ఇంకొన్ని పోర్షన్లు కట్టేందుకు స్థలం ఉంది. లైబ్రరీ, ధ్యాన యోగా కేంద్రం, ఆటలకు మైదానం, మీటింగ్ హాలు, పార్కు, స్విమ్మింగ్ పూల్, అలా అది ఓ రిసార్టును తలపించింది. నిత్యం అభిరుచిని మెచ్చుకోకుండా ఉండలేక పోయాను.

“నిత్యం నీకు నా జోహార్లు. పొట్టచేతపట్టుకుని దేశ దిమ్మరిలా తిరుగుతున్నావను కున్నాను, కాని ఇంత ఎత్తుకు ఎదిగావనుకోలేదు. జీవితాన్ని ప్రణాళికాబద్ధంగా మలచుకున్నానని ఇన్ని రోజులూ విర్రవీగాను. నీ ముందు నేనెందులోనూ తూగనని ఒప్పుకుంటున్నాను. ‘నేనూ నా కుటుంబం’ పరిధిని ఇంతదాకా దాటని నేను, నిన్ను స్ఫూర్తిగా తీసుకుని కుటుంబం ఆవల కూడా ఆలోచించాలనుకుంటున్నాను. నీ దగ్గరకొన్నాళ్ళుండి, ఆ మెళకువలను ఒంటబట్టించుకుని మన రాష్ట్రంలో వృద్ధాశ్రమమో, అనాథాశ్రమమో నెలకొల్పాలనే ప్రేరణ కలిగింది. నీకు మరొక్కసారి హార్దిక అభినందనలు” నా హృదయంలోంచి వచ్చిన మాటలను నిత్యం ముందుంచాను.

“అది నీ అభిమానమే కాని ఇందులో నేను పెద్దగా చేసిందేమీ లేదు. నేను పొట్టకూటికై ఊళ్ళు తిరగలేదు. ఆయా ప్రదేశాలు, నా జీవనయానంలో చేసిన మజిలీలు. అక్కడి నా అనుభవసారమే నా ఈ ప్రస్థానానికి నాంది. నా ఆశయాల కనుగుణంగా పరిస్థితులు కలిసి వచ్చాయి. ఏదో నాకు తోచిందీ చాతనైందీ చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాను. నీవు కూడా నా దారిలో నడుస్తానంటే అంతకంటే సంతోషమే ముంటుంది?” నిత్యం మాటల్లో నిజాయితీ. మొహంలో అదే చిరునవ్వు! మా కథలో కుందేలుదే గెలుపు. దానికి నాకే మాత్రం అసూయలేదు.

నా కథకు బహుమతొచ్చిందండోయ్ !

"శ్రీ .... గారికి నమస్కారం. 'కథా కచ్చేరి'లోని మీ కథ అద్భుతం. నిజం చెప్పాలంటే మీ కథకి మొదటి బహుమతి రావాల్సింది. పత్రికల పోటీల్లో మామూలుగా జరిగే రాజకీయాల వల్ల మీకు ప్రోత్సాహక బహుమతితో సరిపెట్టినట్టున్నారు. ఎన్నో సంవత్సరాల నుండి వివిధ పత్రికల్లో వస్తున్న మీ కథలు చదువుతున్నాను. ఈసారి మీ ఫోటో పరిచయంతో పాటు చిరునామా కూడా ప్రచురించడంతో, నా అభిమాన రచయితకు ఉత్తరం రాసే యోగం కల్గింది.

మీరు ఒకప్పుడు పని చేసిన బ్యాంకులోనే నేను కూడా కొన్ని సంవత్సరాలు ఉద్యోగం చేశాను. కొందరు అసూయపరులు చేసిన కుట్ర వల్ల ఉద్యోగం కోల్పోయాను. ఏజ్‌బార్ అవడంతో మరెక్కడా ఉద్యోగావకాశం లేక మా వంశపారంపర్యంగా వస్తున్న ఆయుర్వేదం ప్రాక్టీసు చేస్తున్నాను. హృద్రోగం, కాన్సర్, ఎయిడ్స్, మధుమేహం, రక్తపోటు మొదలగు మొండి వ్యాధులను గ్యారంటీగా నయం చేసే మందులు నా స్పెషాలిటీ. పెరటి చెట్టు మందులకు పనికిరాదన్నట్టు. నా మందులంటే స్థానికంగా గురిలేదు. మీ పట్టణంలో మా మందులకు, మీ పేరగానీ, మీ కుటుంబ సభ్యుల పేరగానీ ఏజెన్సీ తీసుకోండి. మీకు అదనపు ఆదాయ వనరు దొరుకుతుంది. మీరు యాభైవేల రూపాయలు డిపాజిట్టుగా పంపిస్తే లక్ష రూపాయల మందులు పంగలము.